

A Régiók Bizottsága előretekintő véleménye – A közös agrárpolitika állapotfelmérése

(2008/C 105/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- ügyel arra, hogy a közösségi agrárpolitika (KAP) szükséges felülvizsgálata ne vezessen e politika fokozatos gyengüléséhez és újbóli nemzeti hatáskörbe kerüléséhez, hanem lehetővé tegye a fenntartható mezőgazdaság megőrzését és Európa függetlenségét az élelmezés terén, az élelmiszer-biztonsági és egészségügyi előírásokkal összhangban;
- meggyőződése, hogy a KAP jelentős mértékben hozzájárul a területi kohézióhoz. Úgy véli, hogy az állapotfelmérés alapján születő bármely módosítási javaslatnak megfelelően figyelembe kell vennie az Európai Unióban meglévő különböző regionális sajátosságokat és termelési rendszereket;
- úgy véli, hogy a KAP-nak – egy megfelelő második pillérrel kiegészülve – a gazdálkodási tevékenység új feltételeit célzó vidékfejlesztéshez kell vezetnie, illetve ezenkívül átfogóbb, az Unió teljes vidéki területét lefedő vidékfejlesztés felé is;
- elismeri, hogy fontos a vidékfejlesztési intézkedések megfelelő finanszírozása, de a szubszidiaritás elvéből kiindulva úgy véli, hogy az eltérő helyi és regionális igényeknek való hatékonyabb megfelelés érdekében a modulációról szóló döntéseket a megfelelő fejlettségű szinteken lehet a legeredményesebben meghozni. A tagállamoknak rendelkezniük kellene azzal a lehetőséggel, hogy tényleges igényeiknek megfelelően a 2. pillérhez tartozó intézkedések köré csoportosítsanak finanszírozási alapokat;
- mindazonáltal aggodalmának ad hangot, amiért a „vidékfejlesztés” gyűjtőfogalmát próbálják használni az egyre nagyobb számban jelentkező kérdések kezelésére, ez ugyanis problematikus. Az is kérdéses számára, hogy a fenti kihívások jelentős része valóban a vidékfejlesztési programok révén kezelhető-e a leghatékonyabban;
- szorgalmazza, hogy a régióknak, ideértve a nehéz földművelési és állattenyésztési körülményekkel küzdőket is, képesnek kell lenniük arra, hogy megtartsák az élelmiszer-önellátás egyik elemét, és hangsúlyozza a jó minőségű, helyi készítésű élelmiszer és a regionális öntudat közötti közvetlen összefüggést, amelyet a KAP-nak is meg kell őriznie;
- úgy véli, hogy szükség van a kvótarendszer fokozatos megszüntetésére, mivel ez is elősegíti a rendszer 2015. márciusban történő végleges felszámolását. Támogatja a tejkvótarendszernek a kvóták fokozatos kiterjesztése és a kiegészítő illetékek csökkentése révén 2015-ig történő fokozatos leépítését. A piaci árak jelentős zuhanásának esetére továbbra is biztosítani kell védelmi mechanizmusokat. A folyamat részeként speciális intézkedésekre lesz szükség a tejtermelésnek az érzékeny régiókban történő fenntartásához.

Előadó: Seamus MURRAY (IE/UEN-EA) – Meath megye és a közép-keleti régió önkormányzatának tagja

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. úgy véli, hogy a Közös Agrárpolitikának (KAP) továbbra is törekednie kell céljai elérésére, azaz a jó minőségű élelmiszerek elfogadható áron történő biztosítására az uniós polgárok számára, a mezőgazdaságból élők magas életszínvonalának biztosítására, a vidéki területek védelmére és örökségük megőrzésére. Véleménye szerint a KAP olyan fejlődésen ment keresztül, hogy képes megfelelni a kihívásoknak és a változó igényeknek; ugyanakkor meg kell teremtenie a tisztességes verseny feltételeit, ami lehetővé teszi, hogy az európai mezőgazdaság a közösségi preferenciális rendszer kellő tiszteletben tartása mellett megőrizze világszintű jelenlétét;

2. kijelenti, hogy a KAP részét képezi a lisszaboni és a göteborgi célkitűzéseknek, amelyek célja Európa jobb versenyképességének biztosítása. ebben az összefüggésben emlékeztet, hogy a KAP alapjára kell épülniük az Európa számára kulcsfontosságú ágazat gazdasági, szociális és környezeti védelme érdekében hozott, mind az Unión belül, mind pedig azon kívül megalapozott közösségi intézkedéseknek;

3. meggyőződése, hogy a KAP jelentős mértékben hozzájárul a területi kohézióhoz. úgy véli, hogy az állapotfelmérés alapján születő bármely módosítási javaslatnak megfelelően figyelembe kell vennie az Európai Unióban meglévő különböző regionális sajátosságokat és termelési rendszereket;

4. úgy véli, hogy a KAP-nak – egy megfelelő második pillérrel kiegészülve – a gazdálkodási tevékenység új feltételeit célzó vidékfejlesztéshez kell vezetnie, illetve ezenkívül átfogóbb, az Unió teljes vidéki területét, különösen a legérzékenyebb térségeket, például a természeti hátrányokkal küzdő és hegyvidéki területeket, a szigeteket és a legkülső régiókat lefedő vidékfejlesztés felé is, és be kell vonnia ezeket a területeket az Unió nagy földrajzi térségeibe, mint amilyen az északi vagy a mediterrán térség;

5. a gazdálkodást és a mezőgazdaságot számos vidéki terület húzóágazatának tartja, és annak tükrében, hogy az EU-ban alkalmazott módszer eltér a többi számottevő élelmiszertermelő és –exportáló ország termelési modelljétől, úgy véli, hogy a jövedelmtámogatási politikák fő célja az aktív és a családi gazdaságok működőképességének fenntartásához való hozzájárulás kell, hogy legyen, mivel az EU többfunkciós mezőgazdasági modellje lényegében ezekre támaszkodik;

6. ügyel arra, hogy a közös agrárpolitika (KAP) szükséges felülvizsgálata ne vezessen e politika fokozatos gyengüléséhez és újbóli nemzeti hatáskörbe kerüléséhez, hanem lehetővé tegye a fenntartható mezőgazdaság megőrzését és Európa függetlenségét az élelmezés terén, az élelmiszer-biztonsági és egészségügyi előírásokkal összhangban; emlékeztet arra, hogy e politika téjje közös az Unió egész területe és összes polgára számára;

7. üdvözlözi, hogy lehetősége nyílik arra, hogy hozzájáruljon a KAP állapotfelméréséhez, egyben reményét fejezi ki, hogy amint előrelép történik a vitában, konzultálnak vele az Európai Bizottság jogalkotási javaslataival kapcsolatban;

A KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA ÁLLAPOTFELMÉRÉSE

A Közös Agrárpolitika napjainkban

8. az Európai Bizottsággal együtt megállapítja, hogy a KAP többször átdolgozásra került, elsősorban az elmúlt 15 év során, különösen a 2003-as reform óta. Ekkor határozták el az állapotfelmérést, melynek keretében felül lehet vizsgálni a közelmúlt változásait, és el lehet gondolkodni az új kihívásokon, kockázatokon és lehetőségeken. Rámutat, hogy erre az élelmiszer-ipari termékek új, globális és európai szintű kereskedelmének jegyében kerül sor;

9. hangsúlyozza, hogy a többfunkciós uniós mezőgazdaságnak hozzá kell járulnia az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez, tartalmaznia kell a fenntarthatóság, a versenyképesség, a sokszínűség, az önellátás és a társadalommal, illetve a fogyasztókkal szembeni felelősségvállalás szempontját, valamint a helyes gazdálkodási gyakorlatokat, a környezetvédelmet és az állatok jólétét is magában foglaló közhasznúság gondolatát, és úgy ítéli meg, hogy a KAP állapotfelmérésének arra kell szolgálnia, hogy ez a politika valóban támogassa az EU többfunkciós mezőgazdasági modelljét;

10. utal a nagy hagyományokkal rendelkező európai agrárium és élelmiszeripar jelentőségére, illetve az élelmiszerbiztonság döntő fontosságára, különös tekintettel arra, hogy mára az EU számít a világ legnagyobb mezőgazdasági importőrének;

11. úgy véli, hogy a KAP közelmúltban végrehajtott reformjai hatásának értékelése – különösen, ami a gazdálkodás területén és az élelmiszer-termelésben dolgozók számát, az élelmiszerminőséget, a környezetvédelmet és az állatok jólétét, az ellátást, az árakat és az élelmiszerimport szintjét illeti – nagyobb segítséget jelentene a reformok megítéléséhez. Ezért csaldódottságának ad hangot, amiért ez nem állt rendelkezésre az állapotfelmérés megkezdésekor; továbbá azt kéri, hogy bármilyen jogszabályi módosítást megelőzően regionális szinten tegyék hozzáférhetővé az ilyen elemzéseket és felülvizsgálati eredményeket;

12. mindazonáltal egyetért az állapotfelmérésnek a közelmúltban végrehajtott reformok végrehajtásában tapasztalt anomáliák korrekciójára irányuló, általános irányvonalával, és reméli, hogy végrehajtása hosszú távú tervezést tesz lehetővé annak érdekében, hogy a hatóságok, a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a gazdálkodók teljes mértékben végrehajthassák az egyeztetett módosításokat, és alkalmazkodni tudjanak a piaci igényekhez;

13. úgy gondolja, hogy nagy eltérés mutatkozik a valóság és a KAP-ról való általános vélekedés között. Ezt a szakadékot a politikai döntéshozóknak kell áthidalniuk. Egy a közelmúltban végzett Eurobarometer-felmérés⁽¹⁾ szerint a válaszadók 88 %-a fontosnak vagy nagyon fontosnak tartja a gazdálkodást és a vidéki területeket Európa jövője szempontjából. Ugyanakkor a válaszadók szinte 90 %-a nagyon csekély vagy semmilyen ismerettel nem rendelkezik a KAP-ról (54 %-uk soha nem is hallott róla, 34 %-uk pedig nem tudja, hogy mi az). Ezért meggyőződése, hogy a KAP céljainak és eddig elért eredményeinek szélesebb körű értékelésére és megismertetésére van szükség;

⁽¹⁾ Speciális Eurobarometer (276): Az európaiak, a mezőgazdaság és a Közös Agrárpolitika; 2007. március.

14. üdvözlö a KAP végrehajtásának egyszerűsítésére vonatkozó kezdeményezéseket, hangsúlyozza azonban, hogy az ilyen jellegű kezdeményezések kidolgozása során mindvégig szem előtt kell tartani a végfelhasználók szempontjait;

Az egységes támogatási rendszer (ETR) végrehajtásának és egyszerűsítésének áttekintése

Az ETR egyszerűsítése

15. támogat minden olyan ésszerű törekvést, amely az ETR egyszerűsítését célozza, hiszen a feleslegesen merev, komplex szabályok és a bürokratikus eljárások jelentős terhet és költséget jelentenek. Az ETR módosítása során azonban nemcsak az egyszerűsítési követelményeket kell szem előtt tartani, hanem az EU többfunkciós mezőgazdasági modelljének erősítésére és védelmére is törekedni kell;

16. támogatja azt a javaslatot, hogy a tagállamoknak lehetőségük legyen arra, hogy – ahol szükséges – 2013-ig a hagyományos ETR-ről fokozatosan áttérjenek egy átalányösszegeken alapuló modellre. Ugyanakkor úgy véli, hogy az átalányösszegeken alapuló modell részletekbe menő tagállami és régiók általi végrehajtásához rugalmasságra lesz szükség. E rugalmasságra annak figyelembevételkor is szükség lesz, hogy a támogatások teljes függetlenítése hogyan hathat bizonyos szektorokra és régiókra, valamint hogy a juttatások részben esetleg a többfunkciós és a piac által kevésbé jutalmazott gazdaságok támogatására irányíthatók. Tagállami hatástanulmányokat is kívánatosnak tart, melyek a fenti lehetséges jelentős módosításnak a területhasználásban, a gazdaságok szerkezetében, tulajdonviszonyaiban, öröklésében, a vállalati szerkezetben, a regionális egyensúlyban, illetve az általános gazdálkodási hatékonyságban és versenyképességben valószínűleg jelentkező hatásaira térne ki;

17. véleménye szerint az „új” tagállamok esetében további elemzésre van szükség az egységes területalapú támogatási rendszerről való átállás következményeiről;

Feltételeesség

18. elismeri, hogy szükség van az uniós környezetvédelmi, közegészségügyi, állat- és növény-egészségügyi, valamint állatjóléti normákkal való kölcsönös megfeleltetésre. Sürgeti azoknak az indokolatlanul bonyolult törvényeknek, illetve szabályozásoknak az egyszerűsítését célzó munkák folytatását, amelyeket akár az Európai Bizottság, akár maguk a tagállamok vezettek be;

19. úgy véli ugyanakkor, hogy a megfelelő ökológiai állapot követelményének felülvizsgálata nem vezethet a környezetvédelmi előírások kiüresedéséhez vagy gyengítéséhez, melyeket a (például a peszticidekre vonatkozó) szabályozások változásával összhangban rendszeres felülvizsgálatnak kell alávetni;

20. hangsúlyozza, hogy az arányosság, az áttekinthetőség és a koherencia kell, hogy legyen a fő szempont a feltételeességi szabályozások kidolgozása során, hogy ezek könnyebben hozzáférhetőek és nyomon követhetőek legyenek. Sürgeti a megkezdett és az elhatározott egyszerűsítések gyors végrehajtását, a kevésbé releváns jogi területek törölését az 1782/2003/EK rendelet III. és IV. mellékletéből, valamint a feltételeességi szabályozások azon

jogi területekre való korlátozását, amelyek közvetlenül érintik a közvetlen kifizetések címzettjeit;

21. tekintettel arra, hogy folyamatosan nő az ellenőrzések száma, és ezek egyre átfogóbbak, kimondottan üdvözlőné a gazdaságok ellenőrzésével foglalkozó ügynökségek közötti együttműködés és koordináció elmélyítését;

A termeléstől részben függetlenített támogatások

22. úgy véli, hogy a termeléstől részben függetlenített támogatások általánosságban a teljes függetlenítés irányába mutató, átmeneti intézkedésnek tekinthetők. Ugyanakkor regionális szinten, melyre az alacsony termelési szint és a gazdasági sebezhetőség jellemző, illetve ahol nyilvánvaló a részleges függetlenítés szociális és környezetvédelmi haszna, a termeléstől részben függetlenített támogatások további évekre is fenntarthatók. Ennek megfelelően támogatja azt a javaslatot, hogy a regionális önellátás egyik elemének megőrzése és a kiegyensúlyozott regionális fejlődés elősegítése érdekében ilyen feltételek mellett továbbra is engedélyezzék a termeléstől részben függetlenített támogatásokat;

A támogatások minimális és maximális szintje

23. úgy véli, hogy az ETR keretében történő kifizetések átláthatósága és az Európai Számvevőszék jelentéseinek fényében a támogatások maximális szintje a közvélemény számára elfogadható és politikailag is vonzó lenne. Mindazonáltal az lenne a legjobb, ha javítanának a hatástanulmányok szintjén, hogy ezzel is elősegítsék a javasolt módosítások indoklását; továbbá elfogadja, hogy alkalmazhatóak bizonyos korlátozások a kifizetések maximális szintjét illetően, például úgy, hogy a fokozatos csökkentést összekapcsolják egy adott plafonösszeg megállapításával;

24. a kifizetések minimális szintjének meghatározását javasolják az olyan helyzetek megoldására, ahol az adminisztrációs költség magasabb, mint maga a támogatási összeg. Egyetért ezzel a javaslattal – feltéve, hogy annak megszövegezése nem jelent majd újabb akadályt a családi gazdaságok életképessége számára –, és üdvözlőné, ha az adminisztratív költségek bármilyen csökkentésére lenne lehetőség;

25. rámutat arra, hogy nem olyan egyszerű a „valódi” gazdálkodók besorolása, sem hogy azt például a földbirtok mérete alapján meg lehessen tenni. Egyes növények termesztése vagy bizonyos vállalkozások üzemeltetése rendkívül munkáigényes feladat lehet, míg más földtulajdonosok, akik nagy földbirtokokkal rendelkeznek, kiharcolhatják maguknak a „valódi gazdálkodó” besorolást. Úgy véli, hogy a támogatási rendszernek kiemelten kellene kezelnie az aktív gazdák életképességét, különös tekintettel a kis családi gazdaságokra;

26. egyben azt ajánlja, hogy a nagyobb gazdaságokat ne a cégformájuktól, fejlettségi szintjüktől és szerkezetüktől függetlenül kezeljék, mivel az általános és fokozatos támogatáscsökkentés bizonyos esetekben tönkretelheti a versenyképes üzemeket, és alapvető munkahely-leépítéshez vezethet;

A piacorientáció javítása és az új lehetőségek megragadása

A piaci intervenció és a kínálat szabályozás szerepe

27. meggyőződése, hogy a teljes agrár- és élelmiszerágazat elszakadóban van a terményfelesleget szubvencionáló és a mennyiség szabályozási eszközökkel operáló ártámogatás jellemezte időszaktól, és egy sokkal inkább piaci alapú felé tart. Mindez a lényegesen hosszabb távú, olyan szerkezeti változások eredménye, mint – a különösen Ázsiára jellemző – folyamatosan növekvő élelmiszerkereslet és a bioüzemanyag-politikák. Az átmeneti árváltozások szempontjából az olyan rövid távú tényezők is mérvadóak, mint az aszály, bizonyos betegségek járványszerű kitörése, valamint az árfolyam-ingadozások. A nemzetközi piac mélyreható változása különösen a teje, a tejtermékekre és a gabonára igaz;

28. úgy véli, hogy az erősödő nemzetközi élelmiszerpiacok miatt a KAP piaci alapú eszközei egyre inkább veszítenek jelentőségükből, ezek a piacok viszont rendkívül ingatagok lehetnek. Következésképpen a piaci stabilitás érdekében védeni kell a piacot a hirtelen jövő és jelentős áringadozások ellen, ezért egyetért azzal, hogy gyengülő piacok esetén szükség van az olyan piaci alapú eszközök megtartására, mint a „biztonsági háló”, a kínálat szabályozás teljes megszüntetése nélkül;

29. a megfelelő információkon alapuló politikai döntések érdekében azt javasolja, hogy az Európai Bizottság továbbra is végezzen alapos, minden szektorra kiterjedő elemzéseket a piaci kilátásokról és rendszeresen adjon közre jelentéseket a piac alakulásáról;

Gabonaintervenció

30. szorgalmazza a gabonára vonatkozó intervenciók szabályozás teljes körű felülvizsgálatát, és egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a támogatásoknak továbbra is az étkezési búzára kellene korlátozódnuk;

Területpihentetés

31. támogatja a kötelező területpihentetés teljes megszüntetését, ugyanakkor azt javasolja, hogy tartsák meg a kötelező területpihentetés előírását lehetővé tevő szabályozás bevezetését az esetleges jövőbeli piaci gyengülések esetére. Olyan további környezetvédelmi intézkedések mellett foglal állást, mint például az állandó legelők fenntartása és a part menti mezősávok védelme;

A tejkvóták fokozatos megszüntetése

32. véleménye szerint az elmúlt évtizedekkel ellentétben a globális tejpiacok mára megerősödtek, és esetleg számolni lehet azzal, hogy továbbra is fennmarad ez a keresletpiaci-növekedés. Ugyanakkor a világpiacra a tejtermékek ára nagyon bizonytalan. Ennek fényében vitát kellene indítani a tej és a tejtermékek közös piacszervezését alkotó összes mechanizmusról annak érdekében, hogy az ágazat szabályozásához új mechanizmusokat határozzanak meg;

33. úgy véli, hogy szükség van a kvótarendszer fokozatos megszüntetésére, mivel ez is elősegíti a rendszer 2015. márciusban történő végleges felszámolását. Támogatja a tejkvótarendszernek a kvóták fokozatos kiterjesztése és a kiegészítő

illetékek csökkentése révén 2015-ig történő fokozatos leépítését. A kvóták kiterjesztésének és a kiegészítő támogatások csökkentésének mértéke és időzítése alapjául az Európai Bizottság 2007. decemberi, kidolgozás alatt álló piaci előrejelzésének kellene szolgálnia. A piaci árak jelentős zuhanásának esetére továbbra is biztosítani kell védelmi mechanizmusokat. A folyamat részeként speciális intézkedésekre lesz szükség a tejtermelésnek az érzékeny régiókban történő fenntartásához;

34. érdeklődéssel várja az Európai Bizottság értékelését, mely a kisebb ágazatok (száritott takarmány, keményítő, len és kender) kínálatellenőrzési intézkedéseinek eredményeiről számol majd be;

Az új kihívásoknak való megfelelés

Kockázatkezelés

35. elismeri, hogy a gyorsan változó világpiacra nagy jelentősége van a kockázatkezelésnek, illetve, hogy tökéletesíteni lehet a megnövekedett kockázatok kezelésére szolgáló speciális vidékfejlesztési intézkedéseket. Az Európai Bizottság által javasolt mechanizmusoknak szerepük lehet ebben, ugyanakkor nem tudják betölteni a korábban a KAP részét képező, de az utóbbi évek során fokozatosan leépített fő piackezelési eszközök szerepét. További kutatásokat ösztönözne a jövőbeli alkalmazások, illetve ezek értékelése terén;

Éghajlatváltozás, bioenergia, vízgazdálkodás és biológiai sokféleség

36. elismeri azokat a károkat, amelyeket az intenzív mezőgazdaság okozott a talajszerkezet, a biodiverzitás és a vízrétegek szennyezésének tekintetében, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy milyen fontos szerepet játszanak a gazdálkodók a vidék, a táj és a hagyományos, kisméretű gazdaságok védelmében, illetve üdvözlö, hogy az Európai Bizottság felismerte, hogy az uniós mezőgazdaság a többi ágazatnál többet tett az üvegházhatású gázok kibocsátásának visszaszorításában. Ugyanakkor utal arra is, hogy a mezőgazdaság az EU számos régiójában nagymértékben ki van téve az éghajlatváltozás hatásainak;

37. támogatja a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásról szóló zöld könyvben megfogalmazott gondolatot, mely szerint a mezőgazdaságnak továbbra is hozzá kell járulnia az éghajlatváltozás hatásainak enyhítéséhez. Az éghajlat változásával megnő a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás, mint a környezeti és ökoszisztéma-szolgáltatások biztosítójának jelentősége. A következő KAP-felülvizsgálatoknak lehetővé kell tenniük, hogy kiigazító intézkedések is bekerülhessenek az agrártámogatási programokba;

38. Elismeri a megújuló energiák kiépítésére irányuló intézkedések kiemelkedő jelentőségét, és támogatja a további idevonatkozó kutatásokat és intézkedéseket, melyek az EU részéről szélesebb körű választ tesznek lehetővé a fenntarthatóság fontos, világméretű kérdéseire. Megállapítja, hogy az energianövények termesztése a tagállami és európai intézkedések és eszközök révén jelentősen hozzájárul a Közösség energia- és klímapolitikai céljainak eléréséhez, és lényeges értékeremtési lehetőséget képvisel a mezőgazdaság és a vidék számára; utal arra, hogy az energianövények csökkentett támogatása ebben az összefüggésben veszített jelentőségéből, és a jövőben kapcsolt intézkedésként megszüntethető;

39. mindazonáltal aggodalmának ad hangot, amiért a „vidékfejlesztés” gyűjtőfogalmát próbálják használni az egyre nagyobb számban jelentkező kérdések kezelésére. Számos ilyen kérdés (pl. az erdőgazdálkodás és a biológiai sokféleség) ugyanis problémát okozhat, vagy összeegyeztethetetlen ezzel a fogalommal, egyébiránt pedig kérdéses, hogy a fenti kihívások jelentős része valóban a vidékfejlesztési programok révén kezelhető-e a leghatékonyabban;

A második pillér megerősítése

40. elismeri, hogy fontos a vidékfejlesztési intézkedések megfelelő finanszírozása, de a szubszidiaritás elvéből kiindulva, ezzel egy időben a moduláció közösségi jellegét is elismerve, úgy véli, hogy az eltérő helyi és regionális igényeknek való hatékonyabb megfelelés érdekében a moduláció irányításáról szóló döntéseket a megfelelő fejlettségű szinteken lehet a legeredményesebben meghozni. A tagállamoknak és a régióknak rendelkezniük kellene azzal a lehetőséggel, hogy tényleges igényeiknek megfelelően a 2. pillérhez tartozó intézkedések köré csoportosításuk finanszírozási alapokat.

41. tart attól, hogy a növekvő moduláció irányába mutató trend veszélyezteti a KAP közösségi jellegét és aláássa a kohézió elvét, hiszen a 2. pillérbe tartozó intézkedések társfinanszírozása nehézséget okoz majd a szegényebb régiók és tagállamok számára;

Pénzügyi keret

42. megjegyzi, hogy bár az egyes ágazatokra jellemző magasabb piaci árak és a nagyobb hatékonyság jelentős megtakarításokat eredményezhet, a rendelkezésre álló pénzeszközök változatlan árak mellett 2013-ig folyamatosan csökkennek. Támogatja azt a javaslatot, hogy ezeket a megtakarításokat olyan fokozott vidékfejlesztési intézkedésekre kellene fordítani, mint például a kutatás és fejlesztés;

A KAP JÖVŐJE 2013 UTÁN

43. az Unió költségvetési reformjáról folyó konzultációs folyamat kapcsán szeretne meghatározni néhány olyan politikai prioritást, amelyekre teljes mértékben tekintettel kellene lenni a KAP jövőbeni szerepéről és működéséről szóló bármely vita során;

Új kihívások és igények

44. úgy véli, hogy míg a KAP bevezetése óta sikeresen alkalmazkodott a különböző kihívásokhoz, az Európai Bizottságnak és ügynökségeinek többet kell tenniük annak érdekében, hogy hatékonyabban tájékoztassák a polgárokat a KAP céljairól, eddig elért eredményeiről és prioritásairól, és ez kellene hogy legyen az Európai Bizottság kiemelt jövőbeni kommunikációs feladata;

45. úgy véli, hogy az olyan új kihívások felbukkanása miatt, mint amilyen többek között az energia- és éghajlatváltozási politika hatása a mezőgazdasági és élelmiszerpolitikákra, az EU folyamatban levő bővítése és a nemzetközi kereskedelem kérdései, számos elvárás irányul arra, hogy a KAP multifunkcionális jellegét oly módon szélesítsék ki, hogy az további szerepeknek is megfeleljen. Meggyőződése, hogy a területhasználathoz, az élelmiszer-termeléshez és a gazdálkodáshoz megfelelő anyagi forrásokkal ellátott KAP-nak továbbra is központi szerepet kell betöltenie az EU-ban. A környezetvédelmi és az

energiapolitikának is megfelelő anyagi forrással kell rendelkeznie;

46. hangsúlyozza, hogy az EU népességének előregedése jelentős hatással van a mezőgazdasági ágazatra és a vidéki területekre, egyben megállapítja, hogy a K+F és az innováció alapvető jelentőségű az európai mezőgazdaság versenyképessége szempontjából. Sürgeti a megfelelő oktatás és képzés széles körű hozzáférhetőségét, különösen annak érdekében, hogy ösztönözzék a fiatalok belépését a gazdálkodás területére;

47. úgy véli, hogy a korlátozott forrásokkal, a jövedelemtámogatás előtérbe helyezésével az aktív családi gazdaságokat kell szem előtt tartani, valamint azokat a gazdaságokat, amelyek tevékenyen részt vesznek a munkahelyteremtésben és a népesség vidéken tartásában;

Az élelmiszerbiztonság megteremtése

48. úgy véli, hogy bár az agrárium és az élelmiszeripar piacorientálttá vált, döntő fontosságú a fogyasztók biztonságos élelmiszerrel történő biztos és megfelelő áron történő ellátása. Véleménye szerint foglalkozni kell a hosszú távú uniós élelmiszerbiztonság kérdésével;

49. szorgalmazza, hogy az EU-ban történő fogyasztásra szánt élelmiszerek esetében egységes növény- és állategészségügyi, illetve környezetvédelmi szabványokat alkalmazzanak, akár uniós, akár harmadik országból származó termékekről van szó. Kéri, hogy lássák el a feladataik ellátásához szükséges humán erőforrásokkal és pénzeszközökkel a határvédelmi szerveket, az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatalt (ÉAH) és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságot (EFSA);

50. meggyőződése, hogy mivel az élelmiszeripar az EU második legnagyobb iparága, mindenképpen hatékony és versenyképes élelmiszerágazat fenntartására van szükség. A termékfejlesztés érdekében megfelelő anyagi forrásokat kell biztosítani a kutatási területnek, valamint oktatást, képzést és tanácsadást a pályakezdő termelők és fiatal gazdálkodók számára;

51. véleménye szerint az élelmiszerek szállításának minimalizálása és a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése érdekében ösztönözni kell az Unión belüli termelést, illetve tájékoztatni kell a fogyasztókat – elsősorban a gyermekeket – a helyes táplálkozás és a helyben készített élelmiszerek előnyeiről;

Regionális sajátosságok

52. úgy véli, hogy a KAP-nak megfelelő mértékben tekintettel kell lennie az Európai Unión belül jelentkező regionális sajátosságokra, a jelenlegi gyakorlatnál jobban kell védenie és értékelnie a mezőgazdasági tevékenységek és termelési rendszerek – köztük a biológiai és GMO-mentes termelés – sokszínűségét, és jobban figyelembe kell vennie a regionális jellemzőket (például a mediterrán és az északi vagy a hegyvidéki területek, valamint az Unió legkülső régióinak jellegzetességeit);

53. szorgalmazza, hogy a régióknak, ideértve a nehéz földművelési és állattenyésztési körülményekkel küzdőket is, képesnek kell lenniük arra, hogy megtartsák az élelmiszer-önellátás egyik elemét, és hangsúlyozza a jó minőségű, helyi készített élelmiszer és a regionális öntudat közötti közvetlen összefüggést, amelyet a KAP-nak is meg kell őriznie;

Más politikaterületekkel való összhang

54. növekvő aggodalmának ad hangot általában a környezetvédelmi és energiaügyi kérdések kapcsán, illetve konkrétan a globális felmelegedés miatt. Rendkívül fontosnak tartja ezért a területhasznosítási politikát. Innovatív mezőgazdaságra van szükség az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz, illetve az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez;

55. úgy véli, hogy a KAP-nak jobban kellene kapcsolódnia a többi fontos politikához, mint például az uniós energiapolitikához, a regionális, a környezetvédelmi és a K+F-politikákhoz. Sürgeti a fenti politikaterületek hatékonyabb összehangolását az összes kormányzási szinten;

56. azon a véleményen van, hogy a KAP-nak belső és külső vetülete is van, és szerinte a jövőbeli KAP-nak a fejlődő világban betöltött szerepe alapján kell tekintenie az EU-ra. Ehhez – ahol csak lehet – piacot kell biztosítani és technológiai segítségnyújtás, illetve ismeretterjesztés révén ösztönöznie kellene a fejlődő országok élelmiszer-önellátását. Kulcsfontosságú, hogy a KAP fejlődő országokra gyakorolt hatását folyamatos értékelésnek vessék alá;

A vidékfejlesztés jellege

57. úgy véli, hogy az uniós döntések vidékre gyakorolt hatásainak felmérése olyan dimenzióval egészíthetné ki a közösségi döntéshozatalt, amely lehetővé tenné a vidéki területek jellemzőinek figyelembe vételét mind a tervezési döntésekben, mind pedig a végrehajtás nyomon követése során. A vidékre gyakorolt hatások felmérésekor tekintettel kell lenni arra, hogy a vidéki területek Európa különböző részein eltérő sajátosságokkal

rendelkeznek, és akár egy tagállamon belül is jelentősen eltérhetnek egymástól attól függően, hogy hol helyezkednek el;

58. úgy véli, hogy egyértelműbben meg kell majd határozni, hogy mi tartozik a „vidékfejlesztés” gyűjtőfogalmába és a 2. pillérhez, illetve ennek kapcsán azt gondolja, hogy a jövőbeli KAP alkalmasabb lesz majd a szövetségek kiépítésére, és elősegíti a vidéki és a városi területek közötti politikai együttműködést, különös tekintettel az elővárosi területekre, ahol adott esetben erős nyomás nehezedhet a vidék erőforrásaira. A vidékfejlesztési politikáknak ösztönözniük és védeniük kell a mezőgazdasági termelést azokon a területeken, ahol az különleges haszonnal járhat a városi területekre, azok környékére, valamint a gyéren lakott régiókra nézve;

59. olyan alapvető szolgáltatások nyújtásával, mint az oktatás, az egészségügy és a postai szolgáltatások, illetve például a szélessávú internet és a tömegközlekedés, integrált vidékfejlesztési koncepció keretében ösztönözné a vidéki területeknek a helyi közösségek érdekében történő fenntartható fejlődését;

60. úgy véli, hogy a rugalmasabb döntésekhez – különösen a tágabb értelemben vett vidékfejlesztési kérdések kapcsán – a helyi és regionális szint szélesebb hatáskörére és a politikai döntéshozatali folyamatokba történő nagyobb mértékű bevonására van szükség;

61. ennek kapcsán utal a vidékfejlesztésről és a lisszaboni stratégiáról szóló nyilatkozatára ⁽²⁾, amely értékes hozzájárulásnak tekinthető a KAP és a vidékfejlesztés jövőjének átgondolásához.

Kelt Brüsszelben, 2008. február 7-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Luc VAN DEN BRANDE

⁽²⁾ Alexandroupoliszi nyilatkozat a vidékfejlesztésről és a lisszaboni stratégiáról, Görögország, 2006. június (CdR 209/2006).